

Félag náms- og starfsráðgjafa
Kennarahúsinu v/ Laufásveg
101 Reykjavík

Nefndasvið Alþingis
Menntamálanefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík 9. febrúar 2007

Umsögn um frumvarp til laga um sameiningu Kennaraháskóla Íslands og Háskóla Íslands, lagt fyrir á 133. löggjafarþingi 2006-2007

Verði ákvörðun tekin um sameiningu Kennaraháskóla Íslands og Háskóla Íslands, eins og lýst er í ofangreindu frumvarpi, telur Félag náms- og starfsráðgjafa (FNS) brýnt að skapa samstöðu og byggja upp traust til hins nýja sameinaða háskóla og framtíðarsýnar hans. Félagið vill koma á framfæri eftirfarandi athugasemdum við frumvarpið.

Almennt álit

FNS tekur ekki afstöðu til þess hvort sameina skuli Kennaraháskóla Íslands (KHÍ) og Háskóla Íslands (HÍ) að öðru leyti en því að leggja sérstaka áherslu á mikilvægi þess að **breytingarnar verði til þess að stuðla að eflingu háskólamenntunar á Íslandi og að skapa aukin tækifæri fyrir nemendur í ólíkum deildum sameinaðs háskóla til að tengja nám sitt kennaranámi**. Einnig vill félagið leggja áherslu á mikilvægi þess að efla stoðþjónustu, þ.m.t. náms- og starfsráðgjöf, í sameinuðum háskóla og auka stuðning við nemendur og starfsfólk. Sem stendur eru of fáir náms- og starfsráðgjafar starfandi við báða skólana og því ekki unnt að veita þá þjónustu sem æskileg væri. Ljóst þarf að vera með hvaða hætti sá styrkur sem skólarnir búa yfir í sitt hvoru lagi verði tryggður og áfram nýttur til framdráttar sameinuðum skóla. Mikilvægt er að sameiningin verði notuð til að yfirvinna veikleika hvors skóla þannig að nýr sameinaður háskóli verði enn öflugri en háskólarnir eru nú.

FNS telur að frumvarpið komi til móts við þarfir nemenda á fjölbreyttu og sveigjanlegu námsframboði í grunn- og framhaldsnámi kennara í leik-, grunn- og framhaldsskólum og

annarra uppeldisstétta svo framarlega sem skólarnir deili sýn um markmið sameiningar og þann ávinning sem hún færir. Hvað varðar menntun náms- og starfsráðgjafa gæti sameining háskólanna styrkt MA nám í náms- og starfsráðgjöf þar sem hún eykur fjölbreytni í valnámskeiðum. Einnig gæti sameiningin aukið gæði og framboð í fjarkennslu í greininni. Mikilvægt er fyrir stétt náms- og starfsráðgjafa að fólk á landsbyggðinni fái tækifæri til menntunar á þessu sviði en skortur er á menntuðum náms- og starfsráðgjöfum úti á landi.

Athugasemdir við einstakar greinar frumvarpsins

- * Fram kemur í fylgiskjali I, kafla 9.7, að Námsráðgjöf KHÍ og Námsráðgjöf HÍ skuli veita nemendum hins nýja háskóla þjónustu sem tengist námi þeirra, persónulegum högum og framtíðaráformum. FNS telur eðlilegt að notað sé heitið Náms- og starfsráðgjöf Háskóla Íslands fyrir þá þjónustu sem veitt skal í sameinuðum skóla og að eðli þeirrar þjónustu og markmið séu sameinuð.
- * Í grein 9.15.2 kemur fram að skipaður verði starfshópur til að fjalla um námsráðgjöf. Hér telur FNS eðlilegt að segja: „skipaður verði starfshópur til að fjalla um náms- og starfsráðgjöf”.
- * Í grein 12.6 er talað um að í síðari hluta úttektar ætti athyglin að beinast að árangri af sameiningu háskólanna. Þar vill FNS leggja sérstaka áherslu á eitt af meginmarkmiðum með sameiningu skólanna, þ.e. að efla stoðþjónustu í sameinuðum háskóla og auka stuðning við nemendur og starfsfólk. Náms- og starfsráðgjafar merkja sívaxandi þörf innan menntakerfisins og í atvinnulífinu fyrir náms- og starfsráðgjöf, þjónustu sem ætti að vera sjálfsögð og aðgengileg öllum í nútímaþjóðfélagi. Í því samhengi er vert að benda á að nauðsynlegt er að tryggja aðgang allra að náms- og starfsráðgjöf, frá skóla til atvinnulífs, frá bernsku til fullorðinsára. Tryggja þarf að fagmenntaðir náms- og starfsráðgjafar sinni störfum í skólum og í atvinnulífi enda tryggir það gæði þjónustunnar.

Fagmennska og færni náms- og starfsráðgjafa byggir á sérhæfðri menntun þeirra. Starf þeirra felst m.a. í því að efla færni og víkka sjónvildarhring ráðþega með tilliti til náms og starfs. Ráðþegar verða þannig betur í stakk búnir til að taka upplýstar ákvarðanir um framtíð sína sem byggja á áhugasviðum þeirra, gildum og viðhorfum og öðlast færni í að leita upplýsinga um nám og störf.

Þar sem menntun og rannsóknir í náms- og starfsráðgjöf er undirstaða náms- og starfsráðgjafarstarfsins er afar mikilvægt að vel sé að þeim þáttum búið. FNS leggur áherslu á að við sameiningu skólanna verði tryggt að fjármögnun kennslu og rannsókna á sviði náms- og starfsráðgjafar styrki fræðasviðið frá því sem nú er.

Það er mat FNS að auka verði markvissa náms- og starfsráðgjöf og náms- og starfsfræðslu innan skólastiganna þriggja og úti á vinnumarkaðnum. Aðgengi að upplýsingum um þróun vinnumarkaðar og framtíðarhorfur samhliða upplýsingum um framboð menntunar er einn af grunnþáttum í náms- og starfsvali einstaklinga. Í þessu samhengi er vert að benda á að síðastliðinn vetur hafa nokkrar þingsályktunartillögur verið lagðar fram á Alþingi sem snerta beint eða óbeint viðfangsefni náms- og starfsráðgjafar, s.s. um fullorðinsfræðslu og nýtt tækifæri til náms. Þess má einnig geta að frumvarp til laga um fræðslu- og símenntunarmiðstöðvar á landsbyggðinni var lagt fram á Alþingi. Á sumarþingi Alþingis 2006 voru samþykkt lög um vinnumarkaðsaðgerðir þar sem kveðið er á um að Vinnumálastofnun skuli kanna reglubundið mannaflapörf og framtíðarhorfur í atvinnugreinum þannig að meta megi atvinnuöguleika námsmanna eftir námsleiðum og efla ráðgjöf við nemendur í framhalds- og háskólanámi þar að lútandi. FNS lagði fram greinargerðir vegna ofangreindra þingsályktunartillagna og benti m.a. á nauðsyn þess að efla náms- og starfsráðgjöf hvarvetna í þjóðfélaginu. Náms- og starfsráðgjöf er mikilvægur hlekkur í skilvirku menntakerfi og eflingu tengsla náms og vinnumarkaðar.

Mikilvægt er að efla samstarf atvinnulífs, sveitastjórna, mennta- og félagsmálayfirvalda og heimilanna. Það er mat FNS að með sameiginlegri sýn, skilningi og aðgerðum þessara aðila megi auka sýnileg tengsl menntunar, færni og starfa. Efling náms- og starfsráðgjafar skiptir hér sköpum og tryggir samkeppnishæfni íslensks þjóðfélags.

F. h. Félags náms- og starfsráðgjafa

Ágústa Elín Ingbórsdóttir, formaður